

LEOPOLDY

4/2024

DNES

...pod'me čítat'

s Martou Hlušíkovou...

Leopoldovské hody 2024

Skvelé koncerty, šport, hudba, tanec, umenie, atrakcie

Tohtoročné hody zaujali predovšetkým svojou bohatou hudobnou ponukou, ale okrem tradičných atrakcií ponúkli aj ďalšie zaujímavé podujatia. V Leopoldove už dávno neplatí, že na hody sa tešia hlavne deti, pretože mesto sa pokúša zostaviť zaujímavý hodový program pre všetky vekové kategórie. Skúsme si ich aspoň v krátkosti zrekapitulovať. V piatok 2. augusta odohrali na štadióne MTK zápas starí páni Leopoldova a Červeníka a leopoldovské hody na Námestí sv. Ignáca otvorila obľúbená Helenine oči, „multižánrová kapela lokálneho významu s globálnym dosahom“, ako píše na svojom webe. No a ukázalo sa, že prešovská kapela to vedela so svojím írečitým temperamentom a originálnym štýlom dobre rozparáditiť aj na leopoldovskom námestí. V tom čase sa už v Spolkovej záhrade rozbíhala hodová zábava MTK a o zábavu sa počas nej postarali DJ Rehy a DJ Pago.

Helenine oči vystriedali Restime a Gladiator

V sobotu sa hodový program rozvinul už ráno. Otvorili ho naši aj mimoleopoldovskí tenisti tradičným hodovým turnajom vo štvorhre. O 16. hodine v priestoroch sobášnej siene mestského úradu primátorka Terézia Kavuliaková otvorila výstavu Papierový svet s modelmi Hlohovčana Miloslava Brezovského. V príjemnom rozhovore s autorom predstavila mnohé okolnosti jeho tvorby.

Výstava papierových modelov rôznych budov a najmä sakrálnych stavieb návštevníkov zaujala najmä šikovnosťou, trpezlivosťou a zručnosťou modelára, ktorému sa podarilo v malých mierkach na nerozoznanie vystihnúť svetové architektonické skvosty. Výstava trvala až do pondelka a pozreli si ju desiatky návštevníkov.

Priaznivci športu si zasa o 17.30 nenechali ujsť majstrovské futbalové stretnutie VIII. ligy Rubbex 1. kolo MTK Leopoldov – OŠK Zavar v areáli MTK a v tom čase sa už zasa

pripravovalo zázemie na avizované večerné koncerty. O 19. hodine predstavila svoju rockovú produkciu kapela Restime a vytvorila výbornú atmosféru na čerešničkový koncert jednej z dlhodobo najpopulárnejších slovenských kapiel Gladiator, ktorý sa začal o 21. hodine. Hostom a fanúšikom sa postarali o výborný zážitok s nezabudnuteľnými a stále neobohranými hitmi a musíme pochváliť cezpoľných návštevníkov, že slušne odparkovali svoje autá tak, že v meste nevznikali dopravné komplikácie. No a z koncertu stačilo len

prejsť cez námestie do Spolkovej záhrady, kde leopoldovskí dobrovoľní hasiči pripravili hodovú zábavu s DJ Jurajom Dvoranom.

Od Mestečkárov ku Kollárovcom

Nedeľa patrila predovšetkým športu a folklóru. Podvečer sa na štadióne MTK odohrali dva hodové zápasy. V prvom sa stretla prípravka U9 MTK Leopoldov so Slovanom Hlohovec (pôvodne mala hrať s trnavským Spartakom) a potom si zahrála prípravka U11 MTK Leopoldov s kádrom hlohovského Slovana.

Slávnostné nedeľné hodové popoludnie a večer patrili tradičnejším hodovým témam – folklóru, slovenským ľudovým piesňam a tancu. Regionálna prehliadka piesní a tancov pod taktovkou domáceho Klubu slovenského folklóru Mestečko priviedla v programe

venovanom 50. výročiu vzniku FS Železničiar do Spolkovej záhrady účinkujúcich aj z iných regiónov Slovenska, ako to príznačne naznačil aj názov programu Z Mestečka po Kráľovu hoľu. Venujeme sa mu bližšie v článku Naši Mestečkári. No a reprezentatívnu bodku za tohtoročnými hodami dali o 19. hodine na námestí známi Kollárovci, ktorí dostali publikum do varu temperamentnou a chytľavou hudbou a museli mu teda venovať aj zopár prídavkov. Al v Leopoldove sa ukázalo, že slovenský folklór je chytľavý a omladený úpravami šikovných hudobníkov vie rozveseliť a roztancovať publikum všetkých vekových kategórií. Bohatý program tak dotvoril typickú hodovú mozaiku skladajúcu sa z kolotočov a púťových atrakcií, hodových stánkov a ponuky remeselníkov.

Juraj Hladký

Letné čítania Marty Hlušíkovej

Našu rodáčku, spisovateľku najmä pre deti Martu Hlušíkovú vám zaiste nemusíme predstavovať. Len nedávno sa aj ako autorka a veľmi aktívna spisovateľka predstavila na 13. ročníku Festivalu rozhlasovej rozprávky Zázračný oriešok 2024 v neďalekých Piešťanoch. Je totiž nielen autorkou kníh, ale jej knihy sa stávajú aj inšpiráciou pre rozhlasové spracovanie.

Tento rok však do Piešťan priniesla aj svoju novú knihu. O srdce ide aj v ďalšej časti voľného pokračovania kníh Modré srdce s kečupovým flakom a Kam zmizol môj brat? s názvom Nenápadní sú vždy naj. Ide o srdce, ktoré nie je len nakreslené modrou

farbičkou so škvmami od kečupu. Toto srdce je drevené, ručne vyrezávané a darované z čistého priateľstva. Príbeh Laury a Lukáša sa odohráva na rôznych miestach. Raz je to trieda plná spolužiakov, z ktorých niektorí vidia iba seba, inokedy ulica či domov seniorov. Laura sa konfrontuje so svetom. Obdivuje rodinu priateľky Olivy, ktorá sa vymyká z priemeru rodín okolo nás. Učí sa akceptovať svet tých, čo sú iní ako my, uvažuje, čím raz bude. Tomáš, Laurin mladší brat, je dieťa plné otázok a vtipných nápadov. Dobré srdiečko rodiny, ktoré by raz chcelo byť dlaňovým tlmočníkom tých, čo sa dorozumievajú iba hmatom. Marta Hlušíková opäť siahla po nevšednej a dôležitej téme, ktorú podáva detsky prístupným a láskavým jazykom. Knihu nádherne ilustrovala Alexandra Just.

Našu rodáčku Martu Hlušíkovú poznáme ako autorku detských kníh, odbornej literatúry a poézie. Vyštudovala slovenský jazyk a latinčinu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Najskôr

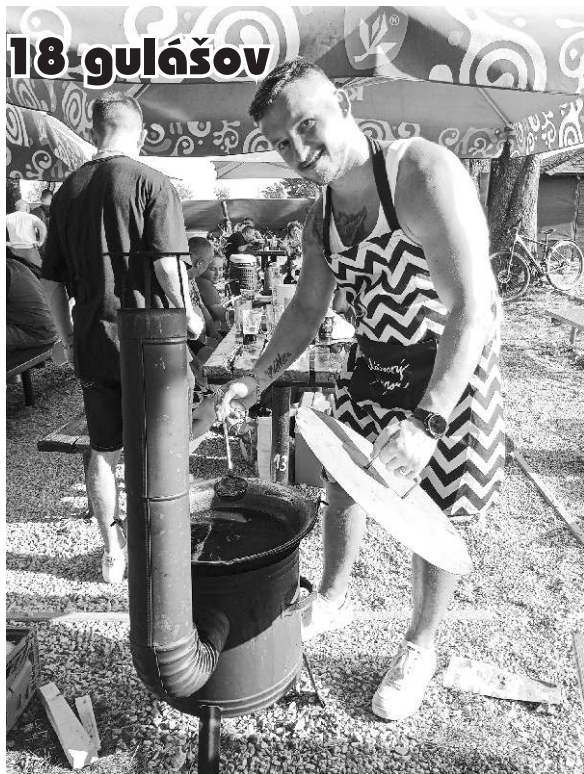
pôsobila ako redaktorka v Archeologickom ústave SAV v Nitre, odkiaľ potom prešla do oblasti školstva. Ako pedagogička vyučovala slovenský jazyk, literatúru a latinčinu v Banskej Štiavnici a na viacerých školách v Rimavskej Sobote. Poéziu, prózu aj drámu aktívne publikuje od roku 1989. Prispievala do literárnych periodík Slovenské pohľady, RAK, Knižná Revue a do časopisov pre deti vrátane Včielky, Zorničky a Slniečka. Niektoré jej texty spoznajú azda všetci žiaci, pretože boli zaradené do učebníc pre základné a stredné školy. Spolupracuje aj s RTVS, resp. Slovenským rozhlasom. Vydala množstvo kníh pre deti a mládež. Spomeňme aspoň niektoré z nich: Až raz budem kapitánom (2015), Mój dedko Rýchly šíp (2013), ktorá bola ocenená ako Najkrajšia detská kniha jesene 2013 a Najkrajšia kniha Slovenska za rok 2013, Žiaden káčer navyše (2017), Modré srdce s kečupovým flakom (2021) a Kam zmizol môj brat? (2022).

(maju)

Ochutnali sme 18 gulášov

K posledným mestským podujatiam počas prázdninového obdobia patrí súťaž vo varení guláša, ktorý mesto tradične organizuje pri príležitosti Slovenského národného povstania a spája ho so zapálením symbolickej vatry SNP. Tento rok podujatiu opäť žičilo príjemné počasie, hoci pri rozhorúčených kotlinách sa veru v sobotu 31. augusta zapotili všetci – majstri kotlinári, kuchári aj ostatní pomocníci. Medzi prvými do Spolkovej záhrady prišli členky mestskej organizácie Slovenského zväzu telesne postihnutých, občianskeho združenia dôchodcov Šanec a ďalší dobrovoľníci vrátane J. Mika a M. Jančára, ktorí sa starali o primeraný oheň nad kotlami. Veru, pripraviť všetok materiál na fajnový mestský guláš do troch kotlov dalo prácu leopoldovským gazdinkám, ale s veselostou ide všetko rýchlejšie, ľahšie a s potešením. Na to dohliadala už osvedčená hlavná kuchárka Dalimíra Štitáková.

Osemnásť ročník súťaže bol špecifický tým, že do súťaže sa prihlásilo rekordných 17 tímov (nepočítajúc ten mestský) – niektoré tradičné, niektoré s pozmenenými názvami a niektoré aj úplne premiérové. Ponuku svojich vlastných originálnych gulášov pripravili tímy, ktorých názvy uvádzame tak, ako si ich sami zaregistrovali: Autoškola Riška L, s. r. o., Šampioni, Švagrovci, Pingpongáči, 3 prasiatka, Zase tý istý, Novopoldáci, Margitian guláš, KSF Mestečko Leopoldov, 100+, Hladné prasce, Susedia z Hlohovca, Fazulová so slížikmi, Gulášový prapor, MTK U8-U10, Hasiči a Bicykleo.

Špecifické dvojediné postavenie mali naši folklórnici, ktorí okrem varenia guláša pripravili pre návštevníkov Spolkovej záhrady veselý a typický letný folklórny program s názvom Či to zvony zvonja. V tom čase už boli guláše dovarené a odoberali sa ich vzorky z jednotlivých tímov. O ich vyhodnotenie sa postarala komisia, do ktorej sa okrem stabilných posudzovateľov mohli prihlásiť aj bežní návštevníci Spolkovej záhrady. Podmienkou však bolo to, že nemajú žiaden vzťah k súťažným družstvám. Anonymné guláše všetkých družstiev napokon ochutnali a vyhodnotili Anežka Benková, Milan Gavorník, Daniel Kabát a spomedzi návštevníkov Leopoldovčan Ľubomír Černý a Silvia Miklášová zo Zelenča. Jedným z ochutnávačov mal byť aj hráč na bicie Dario Živčič z kapely KJH Band, ktorá sa interpretáciou cover verzií československých i česko-slovenských a zahraničných hitov takisto postarala o skvelú zábavu a na tanečný parket

prilákala mladších aj starších.

A tým, ktorí nemajú radi guláš alebo prišli neskôr a žiaden sa im už neušiel, dobre padla aj možnosť opieť si špekáčiky. Okolo 17. hodiny už organizátori mali od poroty výsledky a mohlo sa začať oceňovať. Od porotcov sme sa dozvedeli, že guláš, ktorý získal najviac bodov, favorizoval vo svojom vlastnom hodnotení každý porotca. Za najlepší tak bol vyhlásený guláš súťažného družstva 100+ v obsadení Roman Gubáň, Radovan Bachňák, Peter Cepko a Roman Opat. Názov tohtoročného víťazného družstva bude uvedený na putovnej mise, ktorá je celoročne vystavená v kvetinárstve Lila. Štvorica získala diplom, rád zlatej varešky a stoeurovú odmenu. Na druhé miesto sa chuťou guláša prebojovala Fazulová so slížikmi v zložení Katka, Veronika a Miška Margitaiové a na treťom mieste sme videli družstvo Gulášový prapor, ktorý tvorili Martin Cabadaj, Juraj Macho, Rastislav Kubíček, Miroslav Varga a Marek Lackovič. Organizátori sa vzhľadom na počet družstiev a tesné výsledky rozhodli výnimočne udeliť aj štvrtú cenu, ktorú získal tím Bicykleo (Lukáš Benčík, Miroslav Kadlečík, Michal Klíma a Tomáš Feigl). Všetky zúčastnené družstvá napokon získali reprezentačné predmety mesta Leopoldov.

Účinkujúci aj hostia podujatia si podvečer pripomenuli 80. výročie Slovenského národného povstania zapálením vaty SNP, pri ktorej ako každý rok asistovali leopoldovskí dobrovoľní hasiči. Spontánne a s harmonikou a spevom urobili tento moment slávnostným práve členovia Klubu slovenského folklóru Mestečko a k ich spevu sa pripojili aj hostia Spolkovej záhrady. Na záver podujatia si organizátori mohli povedať, že opäť majú za sebou vydarené a príjemné podujatie.

(jh)

Naši Mestečkári (4)

Na Orave dobre, na Orave zdravo... Zástupcovia Klubu slovenského folklóru Mestečko boli pozvaní na 31. ročník Podbielanských folklórnych slávností. Veru, bolo sa na čo pozerat! Výborné vystúpenia známych folklórnych telies. Ľudové zvyky predsvadobného a a svadobného obdobia *Svadobné obrázky* vystriedali časti súčasných podôb hudobnej, tanečnej a zvykoslovnej kultúry Goralov v podaní FS Magura, FS Frankovčan, FS Tepličan, FS Watra z Poľska a iných. Na záver popoludnia skutočný bonbónik – Poddukelský umelecký ľudový súbor z Prešova. Boli skvelí! A bonbónik pre náš klub – pozvanie od

starostu Podbiela na ďalší, v poradí už 32. ročník Podbielanských folklórnych slávností. Ďakujeme.

Folklórne Mestečko 2024

Tento rok, vlastne už po piatykrát, sme sa stretli na Regionálnej folklórnej prehliadke piesní a tancov Folklórne Mestečko v priateľskom prostredí Spolkovej záhrady. Folklórna prehliadka s názvom Z Mestečka po Kráľovu hoľu pod réžiou vedúceho klubu Milana Klačka bola venovaná 50. výročiu vzniku folklórneho súboru Železničiar a uskutočnila sa počas hodovej nedele 4. augusta. V úvode boli ocenení bývalí členovia, ktorí sa najviac pricinili o vznik a činnosť súboru.

Počas prehliadky sa na pódium predstavili hostia zblízka i zďaleka – Detské ľudové hudby Malí a Mladí huslisti z Červeníka, Hudobná skupina Mestečanka, Hlohoveckí fujaristi, Horehronskí chlopi z Telgártu a aj my, Klub slovenského folklóru Mestečko aj s detičkami z Malých Mestečkárov.

Ako prví sme sa predstavili my vlastným mesteckým folklórnym pásmom V tom Mestečku veselo. Následne na pódium prišli Malí a Mladí huslisti z Červeníka s predstavením plným spevu, hudby a riekaniek. Emotívne cimbalové sólo zahral člen nášho klubu Janko Oláh, ktorého vystriedala Hudobná skupina Mestečanka. A už Spolkovou záhradou zaznel mocný Horehronský viachlasný spev v podaní Horehronských chlopov z Telgártu. Lúboštný sólový tanec Vrchárska nálada z Podpoľania zatancovali naši tanečníci Milan Klačko a Jarka Rýdza. Nádherné sólo! Keď boli mladší, možno by ich bol aj pán profesor Nosál privítal v Lúčnici. Hlohovské fujarové trio zahralo a zanôtilo niekoľko piesní z pastierskeho prostredia. A už sme pódium rozdupali my temperamentným folklórnym pásmom Na Gemerí odetí v novučičkých pestrých gemerských krojoch. Záverečný čardáš roztlieskal celé pozorné obecenstvo.

Kráľova hoľa matka štyroch riek.... Národnú pieseň Na Kráľovej holi v podaní Horehronských chlopov z Telgártu spoločne zaspievala celá Spolková záhrada. Dlhotrvajúcim potleskom a aplauzom v stoji odmenilo publikum všetkých účinkujúcich.

Na medzinárodnom festivale v Prahe

Slnečná Praha nás privítala otvoreným náručím. Sme plní dojemov a zážitkov z Medzinárodného letného folklórneho festivalu. Na festivale, ktorý sa uskutočnil v dňoch 22. – 25. augusta, sa zúčastnilo 18 súborov z 11 krajín Európy, Slovensko sme reprezentovali my. Naším temperamentným spevom a muzikou sme roztancovali a rozospievali Staromestské námestie, odkiaľ sa sprievod všetkých účinkujúcich presunul na Ovocný trh. Na pódium pred historickou budovou Stavovského divadla mestecké folklórne pásmo dôstojne reprezentovalo naše mesto, Trnavský samosprávny kraj aj Slovenskú republiku.

Počas cesty do Prahy sme sa zastavili na zámku Konopište, ktorý patrí

k najvýznamnejším pamiatkam Českej republiky. V Prahe bol čas aj na individuálne spoznávanie historických pamiatok mesta. Václavské námestie, Staromestské námestie, smrťka na Pražskom orloji s apoštolmi, Karlov most, Malá Strana, Hradčany, Námestie republiky s nádherným Obecným domom, Vyšehrad, Petřín, budova Národného divadla i Štátnej opery, Týnsky chrám, Chrám sv. Víta, Pražské Jezuliatko a iné historické skvosty neunikli nášmu pozornému oku. Našu účasť na Medzinárodnom letnom folklórnom festivale v Prahe finančne podporil Trnavský samosprávny kraj a naše mesto Leopoldov. Ďakujeme.

Spomienka na SNP

No a na konci augusta sme sa ako jedno zo súťažných družstiev zúčastnili na súťaži vo varení gulášu. Zobrali sme si dvojakú úlohu – variť guláš i pobaviť účastníkov v Spolkovej záhrade. Super nálada pri kotlíku, vynikajúci jelení guláš uvarený s láskou naším hlavných kuchárom – harmonikárom Jankom a jeho pomocníkmi, koláčiky, pagáčiky, domáci chlebič. To boli devízy nášho súťažného družstva. I keď na základe rozhodnutia poroty ocenili iných, nám nespôsobili žiadne vrásky. Veď: *Ej, rovina, rovina, kol Mestečka rovina, Klub Mestečko, ten si žije jak jedna rodina.*

Počas rozhodovania poroty sme vystúpili s folklórnym pásmom pod názvom Či to zvony zvonja, ktoré sme venovali spomienke na 80. výročie vypuknutia Slovenského národného povstania. Boli sme ocenení dlhotrvajúcim potleskom prítomných, zaslužene sme zožali aj potlesk v stoj. Atmosféru pri zapálení vatry SNP, ktorú pripravili naši susedia pri varení gulášu – dobrovoľní hasiči, sme umocnili spevom partizánskej piesne Tichá noc, tmavá noc, krásna je a Na Kráľovej holi.

Text z piesní CD Mestecké piesne

V Mestečku som divka

1. Mestečku som, divka narodená,
/:v Mestečku som, divka narodená, chlapcami som, šeckymi lubená:/
2. Choda za mnu, z celeho chotára,
/:choda za mnu, z celeho chotára, Bereseğu aj ty z Verešvára :/
3. Veru som ja, divka maluvana,
/:veru som ja, divka maluvaná, nestem ja byt, nestem ja byt sama:/
4. Najdem si ja, pekného milého,
/:najdem si ja pekného milého, stem sa vydat, pojdem ja za neho:/

Pripravila Elena Slamková.

Počasie nás v lete extrémne skúšalo

Z pohľadu iných zemepisných širok ani tak nie, ale z pohľadu dlhodobého počasia v našej geografickej oblasti veru áno. Tohtoročné leto ukázalo, čo klimatológovia a meteorológovia správne predpovedali, že okrem nárastu priemernej ročnej teploty, dlhých horúcich a suchých liet s ojedinelými intenzívnymi a o to nebezpečnejšími búrkami sa budeme postupne stretávať aj s inými javmi, ktoré možno označiť za extrémne. A tie nemusia súvisieť len s dlhodobým suchom, vysokou teplotou či prúvalovými zrážkami.

Tohtoročný júl nezostal nič dlžien horúcim a suchým júlom a august prekvapil neslabnúcimi horúcimi dňami, keď ortuť v teplomeri atakovala 36 stupňov a výnimočne aj viac a v noci sa zvyčajne ochladilo len na 23 stupňov. Tri týždne sa nášmu mestu zrážky vyhýbali a hoci sa búrky vytvárali na viacerých miestach západného Slovenska, mali väčšinou lokálny a stacionárny charakter – „nehýbali sa“. Iba málokedy sa pohybovali v smere prúdenia vzduchu.

Búrka prišla od Topolčian

V utorok 20. augusta začali búrky vznikať v horských oblastiach západného a stredného Slovenska a postupne postupovali na západ. Internetová stránka iMeteo.sk v tento deň zaregistrovala nad Slovenskom asi 17 tisíc bleskov, čo nebolo v porovnaní s inými dňami nič extrémne, ale v búrkových jadrách bola blýskavica mimoriadne výrazná. Intenzívne pršalo a blýskalo sa v Topolčanoch, Nitre, Zlatých Moravciach a Leviciach. Búrková činnosť s lejakmi sa postupne od Topolčian, kde za hodinu spadlo okolo 60 mm zrážok, presúvala k Hlohovcu, no zároveň slabla. Na južných výbežkoch Považského Inovca medzi Piešťanmi a Hlohovcom zasa zosilnela. Nie však ani tak na zrážky, ale na sprievodné javy, ktorým bol hlavne intenzívny vietor. Kým v Hlohovci napršalo 43 mm, v Leopoldove o polovicu menej a v Červeníku a Maduniciach viac ako 30 mm. Leopoldov bol na okraji búrkového jadra, preto v Červeníku a Maduniciach intenzívne padali aj veľké krúpy, v Leopoldove ich bolo podstatne menej a boli menšie – nechali však pamiatku na dozrievajúcich paprikách, rajčinách a ovocí. Po lejaku, ktorý vo vetre pôsobil veľmi intenzívny dojem, zostali niektoré časti ulíc zaplavené.

Čo je to downburst

Meteorológovia v Leopoldove a okolitých obciach zaregistrovali pre nás pomerne nový jav, tzv. downburst. Prejavoval sa nárazovým a extrémne rýchlym vetrom, ktorý presiahol 100 km za hodinu. Podľa stránky iMeteo.sk sa termínom downburst označuje náhly, silný zostupný prúd vzduchu, ktorý sa vyskytuje počas búrky. Tento jav nastáva, keď sa studený vzduch z výšky začne prudko rútiť k zemi a keď dosiahne povrch, rozptýli sa do všetkých smerov. To spôsobuje veľmi silný vietor, ktorý môže byť nebezpečný pre lietadlá, budovy a

stromy. Downburst sa vytvára v búrkových mrakoch, kde dochádza k prudkému ochladeniu vzduchu, napríklad keď dažďové kvapky alebo krúpy padajú a odparujú sa v suchom vzduchu. Tento studený vzduch rýchlo klesá k zemi kvôli svojej vyššej hustote. Keď sa tento prúd dostane na zem, rozptýli sa horizontálne a spôsobí veľmi silný nárazový vietor. Občas sa pripodobňuje tornádu, má však odlišnú fyzikálnu charakteristiku.

Za Leopoldovom a Červeníkom búrka aj nárazový vietor zoslabli a napríklad v Trnave už len slabo pršalo s miernym vetrom. Počas utorňajšieho podvečera asi polhodinový downburst s prudkými nárazmi vetra spôsobili to, že vyčíňanie počasia v Leopoldove nezvládli viaceré stromy a padajúce dreviny spôsobili aj škody na majetku. Stromy popadali aj v Hlohovci, ba dokonca vyvrátený topol na začiatku nedávno opravovaného mosta odstavil premávku, kým ho neodpratali hasiči. Dočasne blokovaná bola pre spadnuté alebo zlomené stromy aj diaľnica D1 pri Leopoldove. V našom meste vietor poškodil viacero striech a komínov, v okolitých obciach niektoré strechy aj strhol, napr. v Červeníku strechu z bufetu a v Trakoviciach strechu z futbalového štadióna.

Vyčíňal najmä na Kopaniciach

V Leopoldove padajúce stromy strhli aj elektrické vedenie a na niekoľko hodín na Kopaniciach prerušili prívod elektriny. Na Záhradníckej ulici vyvrátilo smrek, ktorý zničil optenie pri dome, spadol naprieč cestou, strhol elektrické vedenie a dopadol na protiahly pozemok. Podobná situácia bola na Ulici I. Krasku, mohutné konáre vietor polámal aj v parku na námestí. Našťastie, počas búrky boli ľudia vo svojich obydliach, a tak na uliciach nedošlo k zraneniam. Občanom prudký vietor spôsobil škody v záhradách, o čom sa niekoľko dní presviedčal aj pracovník zberného dvora, keď obyvatelia privážali popílené vyvrátené alebo zlomené ovocné aj okrasné stromy. Najväčšie škody vietor napáchal na mestskom cintoríne. Otvorené priestranstvo akoby nahrávalo vetru a práve tu ukázal svoju zlovestnú silu. Priamo v areáli cintorína spadlo niekoľko stromov – niektoré vietor vyvrátil aj s koreňmi, iné zasa zlomil v kmeni nevysoko nad zemou. Padajúce stromy, hlavne ihličnany, poškodili alebo zlomili niekoľko náhrobných kameňov, jeden z nich poškodil optenie cintorína a vysoký smrek vyvrátilo tak, že sa oprel o nedávno zrekonštruovaný dom smútku.

Veľká pomoc hasičov

Ako nás informoval vrchný inšpektor pplk. Ing. Peter Čeliga z krajského hasičského a záchranného zboru v Trnave, 20. augusta zasahovali príslušníci Hasičského a záchranného zboru a dobrovoľných hasičských zborov obcí na území Leopoldova v súvislosti s poveternostnou situáciou spolu sedemkrát. Zasahovali príslušníci Okresného riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Piešťanoch (z hasičskej stanice v Hlohovci) a členovia dobrovoľných hasičských zborov Leopoldova, Hlohovca a Veľkých Kostolian. Išlo najmä o odstraňovanie spadnutých a vyvrátených stromov. Pre hasičov bolo podstatné odstrániť tie stromy, ktoré zabraňovali v prejazdnosti ciest a oprave elektrického vedenia. Takto sme leopoldovských dobrovoľných hasičov našli krátko po búrke odstraňovať spadnuté stromy

napríklad na námestí pri predajni a zakrátko na Záhradníckej ulici a na cintoríne. Zasahovali však aj na okolí. Na mestskom cintoríne spadnuté, zlomené alebo naklonené stromy pracovníci mestskej zelene odstraňovali aj počas nasledujúcich dní.

Na tomto mieste sa treba poďakovať dobrovoľným hasičom za ich promptné a profesionálne zásahy na všetkých miestach, kde bola ich prítomnosť nevyhnutná na to, aby sa zabránilo ešte väčším škodám alebo aby sa čo najskôr podarilo obnoviť bezpečnosť predovšetkým na verejných priestranstvách.

Meteorológovia konštatujú, že prítomnosť downburstov v našich zemepisných šírkach nie je až taká výnimočná, ale môže sa stať častejšou a výraznejšou práve vďaka extrémom počasia, ktorých dôsledkom je aj stretávanie sa suchých a naopak zrážkami nasýtených vrstiev vzduchu nad sebou.

September s povodňami

Po troch týždňoch na Európu doľahol úplne iný ráz počasia. V podstate zo dňa na deň denná teplota klesla o takmer dvadsať stupňov v dôsledku avizovaných lejakov, ktoré napokon vyústili do povodní. Zrážky priniesla búrka Boris (donedávna mali svoje mená len cyklické alebo výrazné atmosférické javy, ktoré ovplyvňovali len prímorské regióny) a rozsiahla tlaková níz, ktorú vyšším odparom sýtilo prehriate Stredozemné more.

Našťastie, pôvodné predpoklady meteorológov a predpovedné grafy zrážok na jednotlivé slovenské mestá sa nenaplnili, pretože podstatná časť zrážok smerovala hlavne cez Nemecko, Rakúsko, Česko a Moravu do Poľska. Štvordňový dážď sa začal podvečer 12. septembra a počas nasledujúcich 4 dní (do 15. 9. vrátane) zrážkomerná stanica SHMÚ Hlohovec-Váh hlásila úhrn 94,5 mm, záhradné zrážkomerné stanice Leopoldovčanov zaregistrovali viac ako 100 mm. Najviac zrážok padlo akoby symbolicky v piatok 13. septembra – až 56 mm. Na tento deň mesto plánovalo podujatie spojené so slávnostným pomenovaním stolnotenisevej haly, no pre intenzívny dážď a zaplavenie prístupovej cesty k hale vedenie mesta napokon akciu odvolalo. V meste, našťastie, nevznikli výraznejšie škody, ak odhliadneme od toho, že premočená pôda nestíhala prijímať vodu už ani v záhradách a na niektorých miestach boli komunikácie takpovediac pod vodou.

Povodne spôsobené týmto dlhodobým dažďom sa dotkli 10 európskych štátov a zahynulo počas nich najmenej 24 ľudí. Na Slovensku bola najhoršia situácia v povodiach Kysuce, Myjavy a Dunaja. Ani zďaleka sa však lokálne povodne na Slovensku nedajú pripodobniť dramatickým storočným povodňami, ktoré vznikli v Česku a osobitne na Morave a v Sliezske. Český hydrometeorologický ústav v štúdii uviedol, že išlo o najsilnejšie zrážky, aké zatiaľ odborníci v strednej Európe zaznamenali, a varujú, že ak klimatická zmena bude postupovať, v budúcnosti sa môžu opakovať častejšie a ešte výdatnejšie.

Pripravil J. Hladký.

Členovia SZTP žijú naozaj čínorodo

Ešte na začiatku leta si 34 našich členov užilo krásny slnečný 7-dňový pobyt v hoteli Urán v Tatranskej Lomnici. Cestovali sme spolu vlakom. Tatry nás privítali slnečným počasím, ktoré bolo ako stvorené na individuálne výlety po okolí i prechádzky okolo Štrbského a Popradského plesa. Zážitkom pre nás bol Chodník korunami stromov a rozhľadňa Bachledka. Zdatnejší sa vybrali na túru na Hrebienok, na Slavkovský štít, iní sa vyviezli lanovkou a urobili si prechádzku po okolí. Unavení po výletoch sme oddychovali vo wellness, kde sme si užívali dokonale relax. Slniečko nás vyprevádzalo aj domov, kam sme sa vrátili spokojní a oddychnutí.

Všetci sme sa zhodli, že pobyt sa vydaril a už sme si robili plány aj na budúci rok. Tento pobyt sa uskutočnil vďaka dotácii Mesta Leopoldov – srdečne ďakujeme.

Ďalšou našou aktivitou bolo Posedenie pri hudbe, na ktorom sa nás 16. júla stretlo v Spolkovej záhrade až 96. O dobrú náladu sa nám postarala už tradične svojou hudbou a spevom Mestečanka. Mažoretky Bibiana Bottová z klubu MK BIBI Hlohovec nám spríjemnila posedenie a svojím pekným vystúpením nás potešila. V horúcom letnom popoludní vládla dobrá nálada, zaspievali sme si, aj sme si zaspomínali so svojimi známymi. Ďakujeme Pizzu Kaktus & Spolková záhrada za pitný režim, občerstvenie, kávu a dobrú obsluhu. Na koláčikoch, ktoré nám napiekli Dobrotu od Adriky, sme si pochutnali a boli fakt výborné. Ďakujeme všetkým členom za účasť, za spoločne vytvorenú výbornú atmosféru a už teraz sa tešíme na ďalšie stretnutie s nimi.

Aktívni aj cez prázdniny

Na spoločné podujatia sme mysleli aj počas leta, hoci to najhorúcejšie obdobie sme zámerne vynechali. Členovia SZTP, niektorí aj v spoločnosti svojich vnúčat, prežili pekný a slnečný júlový deň na kúpalisku Thermal park Dunajská Streda. V príjemnom prostredí kúpaliska využili všetky bazény, atrakcie, tí smelší sa odvážili aj na tobogány. Domov sa vrátili opálení, vykúpaní a spokojní.

Letné prázdniny sme zakončili 4-dňovým pobytom v horách na chate Homôlka. Zúčastnilo sa na ňom 48 našich členov. Spoločnú dopravu sme zabezpečili autobusom. Pri príchode nás vítalo krásne slnečné počasie, pekná príroda, pokoj, čerstvý vzduch a ticho. Po dobrom

obede sme si dali krátky oddych, niektorí sa vybrali popozerať okolie, iní zasa na pivo alebo kávu do bufetu. Partizán, ktorý bol pri chate. Cez deň bol program individuálny, zdatnejší zdolali vrch Homôlka s výškou 906,6 m n. m. Je to vrch v Strážovských vrchoch, leží nad obcou Dolná Poruba a oddeľuje Považie od Ponitria. Menej zdatní zdolávali nenáročné túry alebo len prechádzky po okolí. Prvý a druhý večer sme pre spolurekreantov pripravili posedenie, ktoré nám spríjemnili svojou hudbou a spevom naši chlapci z Mestečanky. Tretí deň sme sa zúčastnili na oslavách 80. výročia SNP pri pomníku hrdinov SNP. Večer patrila zábave pri ohni, ktorá trvala do polnoci. Chlapi urobili vatru, opekali sme si špekáčky a slaninu, pri harmonike sme si zaspievali a v družnom rozhovore sme spomínali, ako sme sa takto zabávali za mladi pri táboráku. Ak je niekto zvedavý, či tam boli medvede, nie, neboli – báli sa nás, pretože u nás bolo veselo, hudba vyhrávala a my sme spievali. Aj v deň odchodu nás vypevádzalo slnečné počasie, ktoré nás sprevádzalo po celý pobyt. Až nám bolo ľúto, že už ideme domov. Všetci sme sa zhodli v tom, že výlet bol veľmi dobrý a vydařený. Teraz už len plánovať ďalšie podobné akcie, na ktoré sa už všetci tešíme.

Z. Karabová

V našom meste pribudla biofarma

Už sme písali na stránkach časopisu o slovenskej poľnohospodárskej skupine Sanagro, ktorá v rámci spoločnosti Food Farm pracuje vo viacerých poľnohospodárskych podnikoch v hlohovskom regióne na pôde, ktorú obhospodaroval Štátny majetok Hlohovec. Sanagro do svojho portfólia zaradilo ďalšiu ekofarmu, v poradí už tretiu, ktorú začali budovať počas tejto sezóny v Leopoldove. Rozhodli sa pre transformáciu jednej zo svojich konvenčných fariem do bio režimu. Fotografie zatiaľ naznačujú konvenčné hospodárenie, no farma je teraz v konvenčnom medziobdobí, keď prechádza na ekologickú výrobu.

Na ploche 960 hektárov tak bude spoločnosť pestovať ekologické plodiny. „V budúcnosti azda produkcia s prívlastkom *eko* bude mať na Slovensku veľký zmysel a potenciál. Hlavným prínosom takejto farmy je udržiavanie všetkej biodiverzity, teda rozmanitosti v pôde a zároveň produkovanie zdravých potravín vo vysokej kvalite. Tento krok spolu s ďalšími, ktoré podnikáme, sú súčasťou nášho cieľa premeny tradičných družstiev na moderné farmy,“ hodnotí Tomáš Kohút, generálny riaditeľ spoločnosti. „Novú farmu s názvom *Eko Food Farm Leopoldov* čaká dvojročné prechodné obdobie, ktoré je

potrebné dodržať, aby z pôdy vyprchali všetky pesticídne a priemyselné látky z predchádzajúcej konvenčnej produkcie. Až potom sa z nej stane čisto ekologická farma. Biofarmy totiž musia dodržiavať prísne pravidlá, ktoré sú pravidelne kontrolované,“ opísal Peter Kukan, regionálny riaditeľ spoločnosti Sanagro pre hlohovský región. Pestovatelia každý rok prechádzajú prísnyimi štátnymi kontrolami a zákazníkymi auditmi, aby neprišli o certifikát bioproducenta.

Zaujímali nás aj celkové investície, ktoré boli spojené s transformáciou celej farmy z konvenčnej produkcie na ekofarmu. Ide totiž o celkom nový typ hospodárenia bez využitia tradičnej konvenčnej chémie a hnojenia. Aj preto sa nedá prejsť na ekologické poľnohospodárstvo hneď. Treba napríklad upraviť skladovacie priestory a linky pozberovej úpravy, ktoré nemôžu prísť do kontaktu s konvenčne pestovanými plodinami, rovnako aj strojové zariadenie. Celková suma, ktorú by mali v Leopoldove preinvestovať, je zhruba pol milióna eur. „Momentálne sme už investovali asi 300-tisíc eur na kúpu kolesových traktorov, do budúcnosti počítame s investíciou do strojov potrebných pri ekologickom pestovaní v objeme ďalších 250-tisíc eur, ďalšie náklady si vyžiada aj oprava skladových priestorov,“ vyčíslil Peter Kukan.

Dodajme, že na farme už pestujú v tejto sezóne dôležité plodiny potrebné pre kvalitné hospodárenie. Začali pestovať pestrec mariánsky ako liečivú rastlinu, viku siatu a datelinu lúčnu ako osivo na ďalšiu výrobu, tekvicu, potravinársky hrach a jačmeň jarný. Keďže ceny hotovej produkcie v biokvalite sú oveľa vyššie ako odbytové náklady, je pre producentov takéto pestovanie zaujímavé, no musia zvažovať aj veľké vstupné náklady na založenie porastov a vybudovanie technológie. Ako nám povedali zástupcovia firmy, časť plodín ostane po zbere na Slovensku a niektoré poputujú do zahraničia. Napríklad jačmeň pôjde do sladovní na Slovensku, tekvica poputuje do Rakúska a pestrec mariánsky zasa na ďalšie spracovanie do Českej republiky.

Spoločnosť popri Leopoldove prevádzkuje dve farmy – v Húškach a v Senici. Tam sa venujú pestovaniu ekologickej pšenice, raže, jačmeňa, slnečnice, ovsa a pestovaniu tráv na ornej pôde. Spomínané dve ekofarmy dovedna hospodária na 5 800 hektároch pôdy, spolu s tretou bude skupina obhospodarovat' bezmála 7-tisíc hektárov poľnohospodárskej pôdy na Slovensku. Podľa dát Ministerstva životného prostredia SR počet ekofariem na Slovensku narastá. V systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby napríklad na konci roku 2018 podnikalo cez 530 ekofariem. Aktuálne štát eviduje 892 fariem na ploche takmer 250-tisíc hektárov, čo predstavuje 13,53 % z celkovej rozlohy poľnohospodárskej pôdy.

(maju)

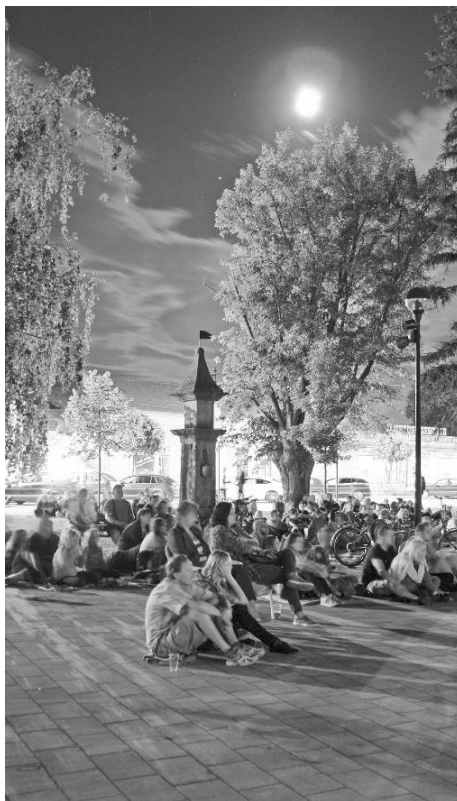

Drobnosti z mesta

23. 10. – odstávka vody. Trnavská vodárenská spoločnosť, a. s., ohlásila prerušenie dodávky pitnej vody v Leopoldove z dôvodu plánovanej opravy na diaľkovom privádzači v stredu 23. októbra 2024 od 8.00 h do 16.00 h. O prípadnom predĺžení budú občania priebežne informovať na webe spoločnosti. V čase prerušenia dodávky pitnej vody bude zabezpečené náhradné zásobovanie prostredníctvom cisternových vozidiel. V meste bude cisternové vozidlo pristavené na týchto miestach a v týchto časoch: Námestie sv. Ignáca: 08.00 h – 08.30 h, 11.00 h – 11.30 h, 14.00 h – 14.30 h; železničná stanica: 09.00 h – 09.30 h, 12.00 h – 12.30 h, 15.00 h – 15.30 h.

Cyklovýlet. Tohtoročné leto plné teplotných rekordov veľmi nezičilo športovaniu počas dňa. Napriek tomu sa našla veľká skupina fanúšikov bicykla, ktorí sa v soboru 24. augusta vydali od mestského úradu a cyklovýlet. Jeho cieľom bola Siesta pláž a Eko park v Piešťanoch, kde mohli najmä deti navštíviť kontaktnú ZOO a detské atrakcie. Tí, ktorí mali chuť, si zasa mohli urobiť okruh po cyklotrase okolo Slňavy. V cieľi si účastníci mohli opieť špekáčiky a načerpať sily na spätnú cestu.

Animovaná bodka. Symbolickú bodku za tohtoročnými filmovými nocami pod hviezdami dala 16. augusta animovaná komédia Vtáci sťahovaví, ktorá sa na plátna kín dostala len prednedávnom a o deň neskôr životopisná dráma Oppenheimer, ktorej vysielanie mesto na tento termín preložilo z dôvodu nepriaznivého počasia. Počas prázdnin si Leopoldovčania aj mimomestskí návštevníci mohli pozrieť šesť kinematografických diel v našom mestskom kine podľa svojho vlastného výberu a veríme, že budúci rok si v ankete obyvatelia

Mestský úrad získal ďalšiu cenu. Tentoraz za fasádu. Cieľom súťaže Baumit Fasáda roka je oceniť diela, ktoré výnimočným spôsobom spájajú invenciu architekta so špičkovou kvalitou použitých stavebných materiálov, ktoré svojím odborným vyhotovením výrazne prispievajú ku kultivácii našich miest, obcí a krajiny. Súťažilo sa v šiestich kategóriách. Cenu Baumit Fasáda roka 2023 v kategórii Nebytová stavba získal spomedzi nominovaných práve leopoldovský mestský úrad. Minidokument si môžete pozrieť na stránke <https://www.youtube.com/watch?v=-ZFfZncaCu8>.

(jh)

Naši mladí tanečníci oslavují úspěch majstrov Evropy

Tanečná škola Life is Perfect pod vedením známého tanečníka Johnnyho Mečocha má důvod na radost a hrdost, když naši talentovaní tanečníci z Leopoldova ukázali svoje odhodlanie a nadanie na tanečných súťažiach. Na slovenských súťažiach vyhrali dvakrát tretie miesto a jedenkrát prvé miesto a môžeme sa pochváliť, že tento rok sme vyhrali prvé miesto na Majstrovstvách Európy v Maďarsku.

Od prvých krokov na domácich súťažiach až po triumf na medzinárodnej súťaži naši žiaci neustále dokazujú svoju schopnosť vynikať. V kategórii hip-hop sme boli svedkami opakovaného úspechu tanečnej skupiny, ktorá sa nebojí vyhrať prvé miesta svojou eleganciou a odhodlaním. Ich výkony nechávajú poroty ohromené a divákov potešených.

Úspech našich tanečníkov je výsledkom nielen ich tvrdej práce a odhodlanosti, ale aj podpory, ktorú dostávajú od svojich rodín a od našich skvelých lektorov. Bez tejto podpory by nebolo možné dosiahnuť takéto výsledky a preto by sme chceli poďakovať všetkým zúčastneným za ich cenný prínos k rozvoju našich mladých tanečníkov.

V prípade, že vidíte vo svojom dieťati nádejného tanečníka, môžete sa viac dozvedieť už teraz na našej stránke lifeisperfect.sk a perspektívne aj trénovať spolu s nami. Ponúkame veľké možnosti, ako rozvíjať tanečný talent vášho dieťaťa a pritom sa stále baviť. Tešíme sa na všetky nové aj staré tváre a na nové úspechy s našimi tanečníkmi, ktoré spoločne dosiahneme.

(mm)

Niektorí obyvatelia mesta bývajú na Starej dedine. Niektorí o tom vedia, tí mladší už nie. A čo to znamená? To, že svoje príbytky majú postavené na mieste starej stredovekej obce, ktorá tu existovala už dávno pred vznikom Leopoldova. Keby ste sa spýtali strednej a mladšej generácie Leopoldovčanov, ako sa dostaneme na Starú dedinu, asi by sa len začudovali otázke.

Orientáciu ľuďom v teréne v minulosti veľmi uľahčovali terénne názvy. V podstate každé pole alebo aj jeho časti, les, zvláštne útvary, studničky, potoky, jarky... mali svoje meno. Dnes mnohé z nich už nepoznáme, menili sa alebo zanikali spolu s objektmi, ktoré pomenúvali. Napr. pri pevnosti už nenájdete Cicný háj, ktorý sa spomína v písomnostiach z 18. storočia, bez pomoci starých máp by sme nevedeli, kde boli polia Babičkinovo, Cisárikovo, Prvý klas či Štandová, pomaly sa z bežného používania vytrácajú aj názvy ako Paradajs, Prekopávané či Stará dedina a už iba najstarší vedia, kde boli v Leopoldove napríklad Búdy. A spomeňme ešte, že Trolasky nie sú Trulasky ani Trolásky či Trolázky. Každý z chotárnych názvov má v sebe akoby zakódovanú informáciu o mieste, ktoré pomenúval.

K týmto názvom sa ešte niekedy vrátime. Kde je teda v Leopoldove Stará dedina? Týmto názvom starí Mestečania pomenúvali lokalitu, kde na prelome 50. a 60. rokov minulého storočia začala vznikáť Záhradnícka ulica. V tom čase bola na tom mieste už vytýčená cesta a naľavo i napravo od nej boli polia a rástli tam ovocné stromy, ale s výstavbou domov sa ešte nezačalo. Názov Stará dedina sa vzťahoval na územie od východnej časti Hollého ulice až po železničnú trať a Gucmanovu ulicu. No a prečo naši predkovia túto lokalitu, ktorá vlastne stála až za hranicou intravilánu Mestečka, nazvali Starou dedinou? Odpoveď je jednoduchá. Na tom mieste pôvodne najmenej sedemsto rokov stála stredoveká dedina. Jej pôvodný názov bol Bin alebo Ben (1113 Bin, 1208-9 Ben) a odvodzuje sa z domáckej podoby mena Benedikt (Benó). Na pôvodný názov obce upozorňuje aj názov lokality Binovské v smere na Veľké Kostolany. V 13. storočí obec do svojho vlastníctva získal šľachtic Abrahám Rufus (v maďarčine má jeho prímeno podobu Vörös), ktorý sa

mimochodom narodil na Hlohovskom hrade. Historik Z. Gálik píše, že počas svojho života sa stal jedným z najväčších vlastníkov pôdy na juhozápadnom Slovensku. Začas tu aj pobýval. V obci si nechal postaviť hrádok s opevnením, ten však vyhorel. V rokoch 1295 a 1297 sa uvádza ako Rufum castrum, – teda Rufusov hrad, čomu významovo zodpovedá

aj neskorší maďarský názov Vörösvár. Po Rufusovej/Vörösovej smrti jeden z jeho synov vymenil obce Verešvár a Koplotovce za časť dnešného Bernelákova.

Na existenciu starej dediny Verešvár nás tak upozorňuje už len chotárný názov Stará dedina. Členovia Vlastivedného krúžku v Hlohovci už pred vyše 60 rokmi opísali nálezy črepov stredovekej keramiky z poľa pri dnešnom cintoríne a nálezy zvyškov mazanice, ktorou sa kedysi vyplňali škáry medzi trámami starých obydľí. Archeológovia sa na Starú dedinu vrátili viackrát, naposledy v roku 2010 pod vedením Jozefa Urminského, keď skúmali pohrebisko z 18. – 19. storočia na Gučmanovej ulici. Našli aj nečakaný objav – zvyšok prípečnej jamy a množstvo úlomkov keramiky z 12. – 13. storočia, ktorá má podľa archeológov dokonca prvky mestskej keramiky.

Vzhľadom na rozšírenie takýchto nálezov možno Starú dedinu, teda Verešvár, lokalizovať na Záhradnícku a Gučmanovu ulicu vrátane poľa za traťou až po dnešný mestský cintorín a okraj poľa pri areáli Živej záhrady. Tu niekde teda stál aj Rufusov hrádok. Možno dajaká náhoda ho v budúcnosti umožní lokalizovať bližšie, hoci výstavba pevnosti a zemné práce v jej okolí už isto zničila mnohé stopy. Pôvodná obec na Starej dedine bola zničená pri požiari okolia pevnosti Leopoldov v roku 1683 spolu so starým Beregsegom (Šulekovo). Obidve obce sú však na svojom pôvodnom mieste zakreslené ešte na mapách pevnosti z rokov 1666 a 1668, keď ešte mestečko Leopoldov ani neexistovalo. Nuž, Stará dedina, hoci naozaj stará, predsa len nie je taká anonymná.

J. Hladký

Pri trati našli mŕtveho muža

Trnavskí policajti donedávna zisťovali totožnosť mŕtveho mladého muža, ktorý bol nájdený ešte v piatok 23. augusta pri železničnej trati v katastri Leopoldova. Pri mužovi ani v jeho okolí sa nenašli žiadne doklady ani osobné veci, ktoré by dopomohli k zisteniu jeho totožnosti. Rovnako sa na polícii neprihlásil nikto, kto by hľadal muža s jeho popisom. Polícia sa preto obrátila so žiadosťou o spoluprácu pri zisťovaní jeho totožnosti na verejnosť. Podľa polície ide o muža približne vo veku 23 až 36 rokov, vysokého 172 cm, štíhlej postavy, s nakrátko ostrihanými hnedo-čiernymi vlasmi a na tvári mal fúzy a bradu. Na rukách a oboch predlaktiach mal výrazné tetovania. „Policajti na zistení totožnosti mladého muža intenzívne pracovali. Pri mužovi ani v jeho okolí sa však nepodarilo nájsť žiadne doklady ani osobné veci, ktoré by dopomohli k jeho stotožneniu alebo zisteniu jeho predchádzajúceho pohybu,“ uviedla trnavská polícia. Po zverejnení výzvy sa muža podarilo stotožniť, no pre citlivosť prípadu polícia odmietla zverejniť ďalšie informácie.

(mj)

Spomínali na nespravodlivo väznených

V Leopoldove sa v sobotu 24. augusta uskutočnila konala pietna spomienka na nespravodlivo väznených komunistickým režimom. Začala sa svätou omšou vo farskom Kostole sv. Ignáca, ktorej hlavným celebrantom bol želivský opát P. Tadeáš Róbert Spišák, OPraem. Na úvod ho privítal tunajší väzenský dekan mjr. Gabriel Dzvoňár.

Po sv. omši sa prítomní zastavili pri pamätnej tabuli väznených biskupov pred kostolom, kde opát Spišák predniesol krátku modlitbu. Nasledovalo kladenie vencov k pamätnej tabuli pred bránou Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov. Vence položili verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský, predseda Správnej rady Ústavu pamäti národa Jerguš Sivoš, vedúci Organizačno-právneho oddelenia ÚVTOS a ÚVV Leopoldov mjr. Samuel Polák,

podpredseda Trnavského samosprávneho kraja Rastislav Mráz, zástupca primátorky Leopoldova Juraj Hladký, poslanec NR SR Marián Čaučík, predseda RO PV-ZPKO Bratislava Jozef Dečo a predseda KPVS Peter Sandtner.

Ako prvý predniesol svoje svedectvo kňaz – premonštrát a bývalý politický väzeň P. Gabriel Jozef Labuda, OPraem, ktorý si zaspomínal na svoje väznenie a na želivského opáta P. Víta Bohumila Tajovského, OPraem, ktorý bol 9,5 roka väznený v Leopoldove a ktorý zomrel pred 25 rokmi. Následne mu predseda Správnej rady ÚPN Jerguš Sivoš odovzdal dekrét veterána protikomunistického odboja. Po prejave J. Sivoša nasledovali prejavy ombudsmana Róberta Dobrovodského a predsedu RO PV-ZPKO Bratislava Jozefa Deča. Na záver predseda KPVS Peter Sandtner prítomných upozornil, že o týždeň sa bude konať blahorečenie politického väžňa a bohoslovca – vincentína Jána Havlíka a v mene organizátorov na blahorečenie všetkých pozval.

Záverečná časť programu sa konala na bývalom väzenskom cintoríne, kde potomkovia politických väzňov položili vence KPVS k pamätníku a k symbolickému hrobu neznámeho politického väžňa. Pri pamätníku asesor a dekan Alojz Lackovič prečítal modlitbu väžňa, ktorú vo väzení zostavil a rozširoval P. Augustín Krajčík, CSsR. Pri symbolickom hrobe P. Sandtner prečítal spomienky o. Jána Mariána Potaša, OSBM na to, ako vyzeral hrob blahoslaveného biskupa Pavla Petra Gajdiča na tomto cintoríne. Program bol zakončený pobožnosťou za zosnulých, ktorú viedol diakon Pius Ján Rajčany, T. c. OPraem.

Peter Sandtner

© auguste 1968 a rozhlas po drôte s Ľemilom Vladovičom

Keď sa pozrieme do encyklopédie, zistíme, že rozhlas po drôte existoval po roku 1955 až do konca 90. rokov ako celkom jednoduchý systém prijímania rozhlasového programu. Stačilo do príslušnej rozhlasovej zásuvky zapojiť malú skrinku, nebolo treba ani elektrinu, a ovládačom hlasitosti regulovať. V našich končinách to znamenalo mať zapnutú stanicu Bratislava (neskôr Slovensko 1) a počas dňa bol program prepínaný na regionálne krajové

vysielanie rozhlasu. Vysielať samostatný signál bol schopný nielen centrálny vysielač, ale aj regionálne rádiové stanice. Krátku časť dňa teda vstupovali aj informáciami z miestneho štúdia. V Leopoldove fungoval takto rozhlas po drôte pod hlohovskou pobočkou – a aj tieto lokálne informácie sprostredkovali z malého štúdia v Hlohovci na pošte.

Jedným z tých, čo si pamätajú toho obdobia a čo boli pri tom, je aj Emil Vladovič (nar. v r. 1934 v Leopoldove). Pred časom sme uverejnili aj spomienku na jeho sestru, našu rodáčku Helenu Hercegovú (1929 – 2021), ktorá rovnako pôsobila v tejto oblasti ako technická pracovníčka rozhlasu po drôte v Topolčanoch. Rozhlas po drôte sa šíril formou elektrického nízkofrekvenčného signálu po drôtovom vedení. Výhoda bola v jednoduchosti zapojenia zariadenia u poslucháča. Nízkofrekvenčný

signál bol vedený klasickými drôtmami. Zaiste si ich pamätáte napríklad popri trati z Leopoldova do Nítry. Jedným z nich sa presúval signál z Nítry do Hlohovca a Leopoldova. Ako nám povedal Emil Vladovič, dôležité je spomenúť ďalší význam rozhlasu po drôte, a to bola civilná ochrana. Tento systém bol totiž zavedený aj pre rýchle informovanie obyvateľstva v prípade nejakej udalosti v oblasti civilnej ochrany. *„Mal som na starosti Hlohovec a Leopoldov. Okrem prevádzkovania rozhlasu po drôte som pracoval aj ako technik a mal som na starosti aj evidenciu koncesionárov. Za päť korún mesačne vám to hralo bez akéhokolvek rušenia aj keď nastal výpadok elektriny. Mali sme zhruba 1800 prípojok, no treba počítať nielen domácnosti, ale najmä veľké závody, kde mali takúto skrinku v každej kancelárii alebo priamo vo výrobe. Tam sme to inštalovali zadarmo. Bol to veľmi spoľahlivý systém, takmer bez opravy. Postupom času prichádzali modernejšie skrinky, od drevených, čo vyzerali ako kus nábytku až po plastové v 80. rokoch. Aby sa signál dostával celkom jednoducho k poslucháčom, mali sme v Leopoldove a v Hlohovci 750 W zosilňovače, v Hlohovci boli dva pre prípadné opravy ako záložné zdroje. Neskôr sa Leopoldov automatizoval, bol ovládaný z Hlohovca, takže potom som už do Leopoldova prichádzal pre evidenciu koncesionárov a pre prípadné opravy skriniek rozhlasu po drôte,“* hovorí Emil Vladovič.

Encyklopédie hovoria, že vysielanie sa začínalo o 4. hodine ráno a medzi 8. a 9. hodinou mal rozhlas po drôte technickú prestávku, potom zas vysielať až do polnoci. Počas technickej prestávky alebo aj počas dňa v prípade potreby vstupovali do vysielania lokálne štúdiá s vlastným programom. E. Vladovič hovorí, že pre hlohovské štúdio bolo vyhradené vysielanie asi dvakrát za týždeň, keď dostala priestor osвета, osvetové krúžky, lokálne správy. *„Tie leopoldovské informácie sa akoby menej dostávali do vysielania, skôr sme sa zamerali na Hlohovec. Z Leopoldova som zobral vždy pripravené správy a hlásateľka hlohovského rozhlasu ich prečítala,“* hovorí E. Vladovič a pripomína, že výraznú úlohu zohral rozhlas po drôte aj v roku 1968. Potvrdzujú to aj historické zdroje: *„V snahe zabrániť zamestnancom Československého rozhlasu pravdivo informovať občanov o aktuálnej situácii nariadil vtedajší riaditeľ Ústrednej správy spojov Karel Hoffmann vypnúť okolo druhej hodiny v noci z 20. na 21. augusta rozhlasové vysielače. Vysielače vyplli v*

okamihu, keď hlásateľ Vladimír Fišer čítal vyhlásenie ÚV KSČ k okupácii. Zabudli však vypnúť rozhlas po drôte, a tak sa poslucháči krátko pred druhou hodinou dozvedeli o okupácii republiky,“ hovorí sa o historickej úlohe rozhlasu po drôte, ktorý existuje dodnes nielen vo východných štátoch, ale aj v Rakúsku, Nemecku a Taliansku.

„Pamätám si, že sa u nás dalo samostatne pripojiť celé vysielanie na náš zdroj cez klasické rádio. Vtedy sa nám podarilo dokonca v Leopoldove na niekoľko hodín vysielat Slobodnú Európu. No, našťastie, nebol z toho problém, nikto z oficiálnych ľudí si to nevšimol. Bolo to v tom čase veľmi hektické, pretože maďarskí okupační vojaci boli na hlohovskej pošte a všetko kontrolovali. Bolo ich asi pätnásť. A nešlo im do hlavy a čudovali sa, ako je možné, že nám to stále hrá. Celoštátne vysielanie z Bratislavy cez klasický príjem z rádia bol totiž prerušený,“ hovorí E. Vladovič a pripomína, že medzi obyvateľmi malo vysielanie veľkú obľubu a najmä v tomto čase – počas okupácie – im aj ďakovali poslucháči. „Pamätám si na leopoldovského lekárniky Jožka Janeka, ktorý sa nám podakoval kvetmi. A nebol jediný.“

V 80. rokoch bola rozvinutá celkom silná sieť koncesionárov rozhlasu po drôte, aj keď už vtedy sa uvažovalo, že sa takáto jednoprogramová sieť nahradí káblovým viacúčelovým rozvodom, ktorý môže slúžiť na šírenie rozhlasu, televízie i prenos dát. A to sa vlastne stalo v Leopoldove nedávno zavedením optických káblov. Rozhlas po drôte prešiel z financovania civilnej ochrany pod štátny podnik Slovenské telekomunikácie. Podnik investoval peniaze inam, koncesionári ubúdali, a tak v roku 1995 začal útlmový program. Po štyroch rokoch rozhlas po drôte úplne zanikol.

Text a foto Martin Jurčo

Koncert a workshop pre pôdu

Aj pôda potrebuje svoje probiotiká v podobe mikrobiómu

Areál Živej záhrady, ktorý nájdeme cestou na Štrkovku pri železničnom priecestí, isto poznáte. Už aj minulý rok sa tam uskutočnilo niekoľko podujatí a tamojší sociálny podnik skrášil a upravil celé okolie. Prvá septembrová sobota tam patrila odbornému a zábavnému stretnutiu verejnosti s hudobníkmi, hosťami z radov prvovýrobcov a odborníkmi na zdravú pôdu zo Slovenska aj z Čiech.

Cieľom stretnutia bolo lepšie prepojenie verejnosti, no najmä producentov, spotrebiteľov a aktérov v oblasti zlepšenia vplyvu pôdy na zdravie potravín, ľudí a životného prostredia. K jedinečným momentom podujatia patrili dojímavé spovede hostí v prestávkach koncertu, osobné nasadenie skupiny Vodopád okrem iného s hrou na fujary a koncovky, labužnícke pochúťky v stánkoch s produktami ekologicko-regeneratívneho poľnohospodárstva vrátane konopného piva, alebo aj spoločné prekopanie kompostu a pozorovanie prospešného pôdného mikrobiómu z kompostu pod mikroskopom.

Málokto si zatiaľ uvedomuje regionálny presah Koncertu pre pôdu a stretnutia odborníkov. Pôda Trnavskej tabule, ale celého regiónu trpí rôznymi ohrozeniami vrátane erózie, sucha, straty biodiverzity, ekologickými záťažami. Aj keď vieme, že s výnimkou regeneratívneho hospodárenia pôde chýba pôdotvorný organický horizont, robíme málo pre to, aby sme ho

boli schopný nahradiť aplikáciami vysoko kvalitného kompostu. Na rozdiel od odpadového kompostu vieme kvalitným kompostom napomôcť obnove pôdnej biodiverzity, ktorá je základom zdravia a biodiverzity rastlín a zvierat vrátane opelovačov. So zdravím pôdy súvisí aj sebestačnosť nášho regiónu, schopnosť redukovat aplikácie priemyselných hnojív a pesticídov, či schopnosť zmierňovať letné horúčavy, suchá aj príválové dažde. V dnešnej dobe je už bežné, že ak nemusíme, vyhneme sa antibiotikám a keď to inak nejde, dáme si hneď po antibiotikách probiotiká pre obnovu mikrobiómu a posilnenie našej imunity. Rovnaký prístup potrebujeme začať aplikovať aj v poľnohospodárstve. Po použití pôdnych antibiotík, teda herbicídov, fungicídov alebo insekticídov, by sme mali okamžite nasledovať s probiotickým postrekom vyrobeným z kvalitného miestne kompostu. Aj výroba tekutého pôdneho probiotika bola súčasťou workshopu.

Ak máte záujem o informácie zo stretnutia, môžete si na webových stránkach Živá záhrada pozrieť záznamy v playlistoch Koncert pre pôdu (skupina Vodopád a hostia) a Workshop pre pôdu (šesť odborných prednášok k problematike regenerácie pôdy). Koncert pre pôdu pripravil registrovaný sociálny podnik Živá Záhrada, k realizácii odborného workshopu prispelo aj Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum.

Text a foto: (luk)

OZD Šanec v Jasnej

Seniorský pobyt so štátnou účelovou dotáciou využilo 26 našich členov v prvom septembrovom týždni v Demänovskej doline. Viacerí sa vybrali lanovkou na Chopok a tie výhľady stáli za to. Turistické prechádzky boli prirodzenou súčasťou nášho pobytu v hoteli SNP s krásnym wellness a bohatým výberom jedál. Organizátorky obohatili pobyt výletom do Liptovského Mikuláša, kde nás sprievodkyňa oboznámila s históriou i významnými osobnosťami mesta. Na vlastné oči sme videli prípravu mladých kanoistov v areáli vodného slalomu. Zaujala nás aj večerná beseda s obetavým členom HZS – oblastné stredisko Nízke Tatry. Príjemné slnečné počasie iba umocnilo krásu tatranskej prírody, v ktorej sme si skvele oddýchli.

A. Benková

Na podvod opäť doplatila seniorka

Aj keď sa vďaka minulosti hovorilo o šmejdoch, podvodných telefonátoch a nástrahách, na ktoré doplatili najmä seniori, prípady sa opäť opakujú. Aj keď v trochu pozmenenej podobe. Podľa informácií Krajského riaditeľstva Policajného zboru SR v Trnave prijala v júni polícia až štyri oznámenia o telefonátoch, ktorými sa podvodníci snažili pod rôznymi zámienkami vylákať od ľudí peniaze. V jednom prípade seniorka z Hlohovského okresu uverila vymyslenému príbehu a prišla o nemalé úspory. „Staršiu, 89-ročnú ženu z okresu Hlohovec vystrašil hovor na pevnú linku. Neznáma osoba povedala, že jej dcéra mala dopravnú nehodu, pri ktorej usmrtila malé dieťa, za čo ju mali policajti umiestniť do väzby,“ informovala Zlatica Antalová z KR PZ Trnava. „Neznámy hlas v telefóne dôchodkyňi pripomenul, že ak chce, aby dcéru z väzby prepustili, musí zaplatiť kauciu 17-tisíc eur. Staršia žena neváhala a hotovosť vložila do vrečka a vyložila pred bránu rodinného domu,“ popísala Zlatica Antalová. Až napokon seniorka zavolała dcéru a zistila, že išlo o podvod. Je až neuveriteľné, akým naivným prípadom mnohí podľahnú, konajú zmätočne, pritom vymyslený príbeh nemá ani logicky uveriteľný základ.

Polícia zaznamenala v okrese Hlohovec aj dva ďalšie podozrivé hovory seniorom. V oboch prípadoch mali volať údajní policajti a zisťovať rôzne informácie, napríklad aj o bankových účtoch. Najnovšie sa čoraz viac vyskytujú aj podvody pri bankových operáciách a prevodoch, keď poskytujeme tretím stranám údaje o našom bankovom účte, pin kód alebo prístupové heslá do internet bankingu. Niektoré združenia seniorov alebo záujmové združenia v spolupráci s asociáciami bánk pripravujú aj prednášky. V nich upozorňujú na najčastejšie druhy podvodov, ktoré nás môžu ochrániť pred zlodejmi. Žiaľ, dnes neexistuje systém, ktorý by nám vrátil peniaze, ktoré sa podvodným spôsobom dostanú na účet niekde v zahraničí.

Nielen v okrese Hlohovec, ale aj v okrese Dunajská Streda sa vyskytol podobný podvod. Telefonovala 69-ročnej žene údajná sociálna pracovníčka s tým, že jej majú priniesť 200 eur, ale musí im vydať z 500-eurovej bankovky. Vzápätí seniorke zavolała žena, ktorá sa vydávala za policajtku. Tá tvrdila, že o predchádzajúcom hovore vedia a zisťovala ďalšie informácie. Všetky nahlásené prípady si ihneď prevzali policajti a konanie osôb preverujú v súvislosti s trestným činom podvodu.

„Pripomíname, že podvodníci najčastejšie využívajú na oklamanie svojej potenciálnej obete príhody o vnukovi, policajtovi, lekárovi či právnikovi. Rôznymi manipulačnými technikami sa snažia navodiť u obete pocit, že len oni môžu volajúcemu v jeho zúfalej situácii pomôcť. Polícia radí, ak sa osoba v telefóne predstaví ako policajt, lekár či právnik, a začne žiadať peniaze, treba zložiť telefón,“ pripomína hovorkyňa KR PZ Z. Antalová.

(maju)

Šachová partia pre zábavu i poučenie

Biely: **František Filip**

Čierny: **Ján Kincel**

Turnaj: SVK - 3. liga sk. A2, ZŠK Vrbové - ŠK Hlohovec 5,5 : 2,5

Miesto a dátum: Vrbové 24. 4. 2022

Otvorenie: Anglická hra (A16)

1.c4 Jf6 2.Jc3 g6 3.e3 [3.g3 Sg7 4.Sg2 0-0 5.Jf3 d6 6.0-0 a6 (6. - e5 7.Vb1 Jc6 8.d3 Jh5 9.b4 f5 10.b5 Je7 11.Dc2 f4 12.Db3 Kh8 13.a4 h6 14.c5 d5 15.Sa3 c6 Štuchal vs. Pavlík, kor. p. 1996) 7.Vb1 c6 8.d3 b5 9.e4 Jbd7 10.a3 b:c4 11.d:c4 Jg4 12.Dc2 Vb8 13.b4 Jge5 14.Ja4 c5 Azmajparašvili vs. Širov, Lvov 1990] **3. - Sg7**

4.d4 0-0 5.Jf3 d6 6.Sd2?! (6.Se2 c5 7.0-0 Sf5 8.d:c5 d:c5 9.Jg5 Jc6 10.e4 Sc8 11.Se3 b6 12.Dc1 Jd4 13.Vd1 e5 14.Dd2 h6 15.Jf3 Jg4 s perspektívnou hrou bieleho)

6. - Jbd7?! 7.b4 (7.Se2 e5 8.0-0 Ve8 9.Dc2 De7 10.d5 e4 11.Jd4 a5 12.a3 Jb6 13.b3 Sg4 14.S:g4 J:g4 15.h3 Je5 s komplikovanou hrou) 7. - e5 8.h3?! Ve8?! (8. -

e:d4!? 9.e:d4 d5 10.c5 Je4 11.Vc1 J:d2 12.D:d2 Ve8+ 13.Se2 Jf6 14.0-0 Je4 15.Db2 c6 =/+)

9.Se2 c6?! 10.0-0 De7 11.Ve1 e4 12.Jh2 d5 (12. - Jb6 13.b5 Se6 14.Db3 c:b5 15.J:b5 d5 16.Sb4 d:c4 17.S:e7 c:b3 18.S:f6 S:f6 19.a:b3 Vec8 20.Sg4 S:g4 s obojstrannými možnosťami) 13.f3 (13.c5 a6 14.a4 Jf8 15.b5 Je6 16.b:c6 b:c6 17.a5 Vb8 18.Ja4 Jc7 19.Jf1 h5 20.Dc2 Jh7 =) 13. - e:f3 (13. - Jb6 14.c5 Jc4 15.S:c4 d:c4 16.De2 Sf5 17.D:c4 e:f3 18.J:f3 Je4 19.b5 J:c3 20.S:c3 Se6 =) 14.J:f3 Sh6 15.Sd3 d:c4 16.S:c4 Jb6 17.Sb3 Jbd5 18.J:d5 J:d5 18.J:d5?! (18.Je5!? Se6 19.e4 S:d2 20.D:d2 J:b4 21.S:e6 D:e6 22.Jf3 De7 23.Vab1 Vab8 24.e5 Jfd5 25.Je4 Ja6 s rovnocennou hrou) 18. - J:d5 19.e4 S:d2 20.D:d2 J:b4 21.Jg5 Se6 22.J:e6 f:e6 23.a3? (23.S:e6+! D:e6 24.D:b4 Vad8 25.D:b7 V:d4 26.D:a7 V:e4 27.V:e4 D:e4 28.a4 Dd5 29.Vf1 c5 30.Dc7 +/=) 23. - Ja6 24.d5?! (24.Dc3 Jc7 25.a4 Dd6 26.g3 Vad8 27.Ved1 Vf8 28.Vac1 De7 29.Kg2 h6 30.Vf1 V:f1 =/+)

24. - Vad8! 25.Vad1?! (25.Da2 Jc5 26.d:e6 b6 27.Vad1 V:d1 28.V:d1 J:b3 29.D:b3 D:e6 30.D:e6+ V:e6 -/+) **25. - D:a3 26.Ve3?! (26.Dc3 Jc5 27.Vb1 c:d5 28.e:d5 e5 29.Ved1 Vd6 30.Va1 D:b3 31.D:c5 Ved8 32.D:a7 V:d5 33.V:d5 D:d5 34.Da2 Da2 35.V:a2 b5 -/+)** **26. - Dc5 27.d6? V:d6 28.De2 V:d1+ 29.S:d1 Jc7 30.Kh1 (Pozri diagram!) Kg7?! 31.Vd3 e5 32.Dg4 Je6?! (32. - Jb5 33.Vd7+ Ve7 34.De6 V:d7+ 35.D:d7+ Kh6 36.Sb3 Dc1+ 37.Kh2 Df4+ 38.Kh1 Df1+ 39.Kh2 Jc3 40.Sg8 Df4+ -+)**

33.Vd7+! Ve7?! (33. - Kf6 34.Df3+ Jf4 35.g3 Ve7 36.V:e7 K:e7 37.g:f4 a5 38.Db3 Db5 39.f:e5 D:b3 40.S:b3 b5 -+) **34.D:e6! V:d7 35.D:d7+ Kh6 36.D:b7 Df2?! 37.Sf3 a5?! 38.D:c6 (38. - Dd2 39.Dc5 Db4 40.D:e5 a4 41.Df6 a3 42.h4 a2 43.g4 a1D+ 44.D:a1 -+)** **1:0**

Podobne ako v tenise aj v šachu sa dá niekedy zdanlivo prehrať duel vyhrať, ale samozrejme s pomocou súpera, tak ako sa to stalo v súboji dvoch šachistov - seniorov v 3. lige anglickej hry (A16). V 3. ťahu mohol biely tiež fianketovať svojho kráľovského strelca (3.g3) alebo ihneď postúpiť dámskym pešiakom do stredu šachovnice: 3.d4 Sg7 4.e4 d6 5.Jf3 0-0 6.Se2 e5 7.0-0 Jc6 8.d5 Je7 9.Jd2 a5 10.b3 Je8 11.Sa3 b6 12.b4 a:b4 13.S:b4 f5 14.Jb5 Jf6 15.f3 Sd7 s približne rovnocennou hrou pre oboch. Po spornom 6.Sd2 mohol čierny vyrovnať hru: 6. - Ve8!? 7.Se2 e5 8.0-0 e4 9.Je1 c5 10.Jc2 Jc6 11.Vb1 Sf5 12.b4 b6 13.Sc1 c:b4 14.J:b4 J:b4 15.V:b4 De7 atď. V 8. ťahu mal biely pokračovať vo vývine svojho kráľovského krídla: 8.Se2! Ve8 9.0-0 e4 10.Jg5 h6 11.Jh3 c6 12.Jf4 Jf8 13.b5 Je6 14.J:e6 S:e6 15.b:c6 b:c6 atď. Jeho chybu mohol čierny využiť: 9. - d5! 10.d:e5 J:e5 11.J:e5 V:e5 12.0-0 d:c4 13.S:c4 Se6 14.f4 Ve4 15.J:e4 J:e4 16.S:e6 J:d2 17.Vf2 Je4 18.S:f7+ K:f7 19.Db3+ Kf8 20.Vd1 De7 s výhodou v koncovke. Po ďalších chybných ťahoch (23.a3 a 24.d5) sa dostal bývalý šachista Lokomotívy Leopoldov F. Filip (* 1951) na pokraj prehry. Potom sa začali na šachovnici diať veci neuveriteľné, keď jeho protihráč ako zhypnotizovaný sa mu revanšoval tromi chybnými ťahmi (30. - Kg7, 32. - Je6 a 33. - Ve7), po ktorých stál na prehru zase opačne vrbovský šachista. V pozícii zobrazenej na diagrame

sa malo stať: 30. - Vf8! 31.Vd3 Ja6 32.e5 Da5 33.Kh2 Jc5 34.Vd4 Dc3 35.Vc4 Da3 36.Vc2 Vf5 37.De1 Jd7 38.Sg4 V:e5 39.S:e6+ Kg7 40.Dd1 Jf6 s výhrou J. Kincela. Z toho plynie ponaučenie, že netreba sa predčasne vzdávať, ale bojovať až do konca duelu a trpezlivo čakať na chybu súpera!

(GK)

Šachové okienko

Prvýkrát sa čitateľom našej šachovej rubriky predstavuje svojou skladbou **Alexander Fica**, ktorý sa narodil 15.12.1947 v Sládečkovciach (teraz Močenok) pri Nitre, ktorý má od r. 1975 trvalé bydlisko v Prahe, ale v dokumentoch si píše slovenskú národnosť. Svoju prvotinu mal uverejnenú v auguste 1965 v šachovej rubrike denníka *Smena*. Uverejnil takmer 600 skladieb (51 dvojťažiek, 108 trojťažiek, 54 viactážiek, 105 samomatov, 242 pomocných matov, 28 exouloh a 2 štúdie). V súťažiach získal asi 216 vyznamenaní, z toho 30 cien (9 prvých a 4 špeciálne ceny). Najväčším jeho úspechom bolo 1. miesto v oddelení dvojťažiek v *VI. Albume českých šachových skladieb 2004 – 2006*. V *Albume FIDE* získal jeden bod. Publikoval zvlášť v slovenských denníkoch: *Smena*, *Práca*, *Pravda*, *Hlas ľudu* samostatne alebo aj v spoluautorstve najmä so Zoltánom Labaiom z V. Kýry. Je príležitostným účastníkom riešiteľských súťaží. Naposledy sa tak stalo minulý rok v Bratislave na 31. Medzinárodných majstrovstvách Slovenska, kde obsadil 16. priečku z 22 súťažiacich, ale v kategórii seniorov siedmu z desiatich. Aktívne sa zúčastňoval na práci pražského krúžku kompozičného šachu; je vlastníkom zbierky šachových skladieb tzv. českej školy, predtým patriacej pražskému medzinárodnému majstrovi v kompozičnom šachu Iljovi Mikanovi (* 1911 - 1979), ktorá mu umožňuje vyhladávať predchodcov najmä v oblasti trojťažiek a štvorťažiek s modelovými matmi. V šašovej tvorbe prevládajú pomocné maty, ale na diagrame je zobrazená jeho mnohofažka, kde biely začne a dá mat najneskôr 6. ťahom! Nevychádza ihneď branie čierneho pešiaka strelcom (1.S:b3) pre pat, a preto treba najskôr uvoľniť pole d3 (ako prípravný plán) pre čierneho kráľa.

Riešenie pošlite na e-adresu: casopis@leopoldov.sk alebo priamo na MsÚ v Leopoldove do 30. 10. 2024. Jeden vyžrebovaný riešiteľ bude finančne odmenený. Výhercu za správne vyriešenie skladby č. 74 uvedieme v ďalšom čísle časopisu.

Riešenie skladby č. 74 (Jarolín): 1. Jg4? hrozí V:e5 mat, 1. - Vg6 **A**, Se6 **B** 2.V:c4, c:d3 mat, 1. - Ve6!; 1.Jf1? hrozí 2.Jg3 mat, 1. - Vg6 **C**, Se6 **A** 2.V:c4, c:d3 mat, 1. - Ve6! **Rieši: 1.g4!** hrozí 2.S:f5 mat, 1. - Vg6 **B**, Se6 **C** 2.V:c4, c:d3 mat, keď je **A** - krytie hrozbového poľa odviazaním, **B** - nemožnosť ťahu začlonením, **C** - priame krytie. Skladba na tému OM (zámeny obranných motívov).

Skladba č. 75

Alexander Fica

Pravda 18. 9. 2021

Mat 6. ťahom (7 - 4)

(GK)

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 38. Vydáva: Mesto Leopoldov. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Hlohovská cesta 1818/2A, 920 41 Leopoldov; IČO: 00312703. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Kusá, Kristína Bajtálová, Martin Jurčo. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@leopoldov.sk. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Nepredajné. Náklad: 800 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Evidenčné číslo: EV 4016/10, ISSN 1339-4290. Vyšlo: október 2024

Foto: Martin Jurčo, Juraj Hladký